

SYLABUS PŘEDMĚTU **HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY (A JEJICH ODRAZ** **V EKONOMICKÝCH TEORIÍCH)**

Název předmětu: **HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY (A JEJICH ODRAZ V EKONOMICKÝCH TEORIÍCH)**

Garant předmětu: **prof. Ing. Pavel Sirůček, Ph.D.**

Vyučující a zkoušející: **prof. PhDr. Drahomír Jančík, CSc.**
prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.
prof. Ing. Pavel Sirůček, Ph.D.
doc. PhDr. Jaroslav Krameš, CSc.
RNDr. Ing. Jiří Dobrylovský, Ph.D. (do LS 2018)

Aktualizace sylabu: **říjen 2020**

(předmět je aktivní a bývá pravidelně vypisován v zimním i letním semestru)

IDENTIFIKACE:

Identifikace pro studijní plán E (systém ECTS)

Zkratka a identifikace: **3MI111**

ECTS kredity: **4**

Forma výuky: **2/0**

Výchozí předměty: žádné

Studium	Obor či vedlejší specializace	Skupina
Bakalářské	Pro všechny obory mimo PE	Celoškolky povinné
Bakalářské	Obor PE na FPH	Oborově volitelné

STRUČNÝ OBSAH:

Předmět určený pro první ročníky studia na fakultách VŠE v Praze formou přednášek přináší vstupní seznámení s hospodářskými dějinami a jejich odrazem ve vývoji teoretického ekonomického myšlení.

Jádro kurzu reprezentuje zejména část věnovaná hospodářským dějinám, která podává základní přehled ekonomického vývoje světa v industriální éře. Těžiště výkladu dějin hospodářství spočívá v 19. a 20. století, zvláštní akcent je položen na české země. Výklad je doveden až do současnosti s naznačením aktuálních problémů i perspektiv. Sleduje dlouhodobé tendence, zlomová historická období a klíčové události.

Zájemcům o podrobnější výklad hospodářských a obecných dějin světa, Evropy i českých zemí, resp. aktuální problémy evropských či české ekonomiky, průběh a výsledky transformace po roce 1989 atd. lze doporučit specializované předměty KMIE FPH, resp. kurzy KHD NF VŠE v Praze i jiných pracovišť.

Část věnovaná vývoji ekonomického myšlení přináší vstupní úvod do dějin ekonomických teorií a upozorňuje na hlavní mezníky ve vývoji teoretického ekonomického myšlení v úzké vazbě na hospodářské dějiny, resp. vývoj světového hospodářství. Důraz je kladen na nástin kořenů, formování, vývoje, problémů i perspektiv standardní mikro- a makroekonomické teorie a seznamuje zejména s různými podobami neoklasické a keynesovské ekonomie „*hlavních proudů*“. Součástí je nástin vybraných alternativních přístupů a jejich kritická komparace se standardní ekonomikou, a to ve světle soudobé globalizace, resp. naznačení hlavních metodologických problémů ekonomické vědy.

Předmět představuje vstupní úvod do problematiky dějin ekonomických, resp. sociálních teorií – zájemcům lze doporučit další předměty KMIE FPH či KEKE NF VŠE v Praze.

Absolvování kurzu má značný význam pro hlubší a kritické pochopení látky povinných předmětů standardní mikro- a makroekonomie přednášených na všech stupních studia, dále prohlubuje a rozšiřuje poznatky z oblastí řady dalších kurzů přednášených různými katedrami všech fakult VŠE v Praze a tvoří nezbytnou součást společenskovedního základu, resp. vybavení posluchače VŠE v Praze. V návaznosti na tento předmět lze doporučit absolvování specializovaných kurzů z oblasti vývoje ekonomického, resp. sociálního myšlení a hospodářských i obecných či politických dějin.

RÁMCOVÉ POŽADAVKY NA UKONČENÍ A STUDIJNÍ ZÁTĚŽ PODLE AKREDITACE V ECTS:

Studijní zátěž pro prezenční formu podle akreditace podle ISIS

Účast na přednáškách	13 x 2 hodiny	26 hodin
Studium základní literatury	cca 450 stran	54 hodin
Studium doplňkové literatury	cca 200 stran	24 hodin
Celková pracovní zátěž		104 hodiny

Rozvržení studijní zátěže v průběhu semestru podle ISIS

Týden	Přednáška
semestr	výuka přednáškovou formou individuální příprava na zkoušku, včetně konzultací
zkouškové období	termíny písemné části zkoušky termíny ústní části zkoušky

Studijní zátěž pro prezenční formu studia (před akreditací podle ISIS)

Účast na přednáškách	13 x 2 hodiny	26 hodin
Průběžná příprava na přednášky (samostatné studium učebnicové literatury)	12 x 1 hodina	12 hodin
Průběžná příprava na přednášky (samostatné studium pramenné literatury)	12 x 1,5 hodiny	18 hodin
Příprava na závěrečný test (samostatné studium)		22 hodin
Příprava na ústní zkoušku		26 hodin
Celková pracovní zátěž		104 hodiny

System ověřování znalostí (požadavky na ukončení) pro prezenční formu studia

Absolvování závěrečného testu	0 až 60 bodů	60 bodů
Absolvování ústní zkoušky, včetně rozpravy nad závěrečným testem	0 až 40 bodů	40 bodů
Celkem – maximum		100 bodů

Klasifikační stupnice (společná pro prezenční i distanční formu studia)

Ukončení	Klasifikační stupeň	Odpovídající slovní hodnocení a zápis v indexu	Poznámka
ukončeno úspěšně	1	výborně	Pokud je výsledek zkoušky měřen body, přísluší tento stupeň výsledku alespoň 90 % maxima bodů.
	2	velmi dobře	Pokud je výsledek zkoušky měřen body, přísluší tento stupeň výsledku alespoň

			75 %, avšak méně než 90 % maxima bodů.
	3	dobře	Pokud je výsledek zkoušky měřen body, přísluší tento stupeň výsledku alespoň 60 %, avšak méně než 75 % maxima bodů.
ukončeno neúspěšně	4	nevyhověl(a)	Pokud je výsledek zkoušky měřen body, přísluší tento stupeň studentovi, který nedosáhl ani 60 % maxima bodů a zároveň mu nebyl udělen stupeň 4+.
	ND	nevyhověl(a)	Student se nedostavil ke zkoušce.
neukončeno	4+	nevyhověl(a)	Pokud je výsledek zkoušky měřen body, přísluší tento stupeň výsledku alespoň 50 %, avšak méně než 60 % maxima bodů, případně je tento stupeň udělen podle uvážení učitele. Student má možnost opakování – viz poznámka. Tento dočasný výsledek se nezapisuje do indexu.
	O	omluveno	Upraveno v čl. 19.

Student, který byl klasifikován stupněm 4+, může využít další termín pro skládání zkoušky. Stupněm 4+ nelze klasifikovat neúspěšnou zkoušku skládanou v posledním vypsaném termínu v daném semestru. Pokud student nevyužije do konce semestru možnost opakování, je mu dočasná klasifikace 4+ změněna na 4.

KONKRETIZACE UKONČENÍ V ECTS:

zkouška

písemná část (cca 60 % celkového hodnocení)

zkouškový test vždy obsahuje:

- **jednu otázku typu volné odpovědi z oblasti hospodářských dějin** (viz seznam okruhů na konci sylabu) s hodnocením 0 – 40 bodů
- **dvě kvízové otázky z oblasti hospodářských dějin** (viz seznam okruhů, resp. ukázkou typových kvízů na konci sylabu), vždy s pěti nabídkami odpovědí a jedinou správnou možností, s hodnocením 0 (při nesprávně označené odpovědi) nebo 10 bodů (při správně označené odpovědi) u každé otázky
- **čtyři kvízové otázky z oblasti dějin ekonomických teorií** (viz seznam okruhů, resp. ukázkou typových kvízů na konci sylabu), vždy s pěti nabídkami odpovědí a jedinou správnou možností, s hodnocením 0 (při nesprávně označené odpovědi) nebo 10 bodů (při správně označené odpovědi) u každé otázky

Zkouškový test – maximum 100 bodů, časový limit 40 minut, hodnocení odpovídá výše uvedené klasifikační stupnici (% zde uváděná odpovídají dosaženým bodům)

ústní část (cca 40 % celkového hodnocení)

ústní přezkoušení probíhá pouze u studentů, kteří požadují zlepšení výsledku dosaženého v písemné části zkoušky – v tomto případě obdrží **jednu otázku z oblasti hospodářských dějin nebo dějin ekonomických teorií** (viz seznam okruhů na konci sylabu, zde okruh = otázka) a po přípravě odpovídají s hodnocením 0 – 40 bodů

Ústním přezkoušením lze získat nebo ztratit maximálně 40 bodů (zde body = %)

ORIENTAČNÍ STRUKTURA PŘEDNÁŠEK:

(témata vždy nemusí odpovídat výukovým týdnům, s aktuální strukturou výuky a specifikací požadavků na zakončení kurzu seznámí přednášející)

týden	Téma
1	Ekonomické teorie a ekonomické dějiny

2	Vznik a vývoj světové ekonomiky
3	Hospodářská a sociální změna 1870–1918
4	Od versailleského systému ke druhé světové válce (prosperita, krize, válečná ekonomika)
5	Hospodářský vývoj českých zemí (Československa) do roku 1945
6	Svět v období studené války 1945–1990
7	Hospodářský vývoj českých zemí (Československa) 1945–1989 (cesta k centrálně plánované ekonomice)
8	Soudobé trendy světové ekonomiky (liberalismus, transitivní ekonomiky, rozvojové země, integrace, globalizace, vývoj v 21. století)
9	Kořeny, vývoj a podoby standardní ekonomie
10	Formování, vývoj a problémy mikro- a makroekonomie
11	Alternativní přístupy k ekonomickým teoriím
12	Ekonomická věda – problémy a perspektivy – ve světle globalizace
13	rezerva, resp. zkouškové testy

PROGRAM PŘEDNÁŠEK:

(aktuální struktura výuky ve skupinách garanta předmětu, včetně hlavních pramenů či požadavků na ukončení, je ve formátu ppt dostupná na <http://nb.vse.cz/~sirucek>)

1. Ekonomické teorie a ekonomické dějiny

Metodologický úvod do dějin ekonomických teorií, resp. hospodářských dějin. Význam pro posluchače VŠE v Praze. Ekonomika, ekonomické myšlení a ekonomické teorie. Vznik a členění ekonomie jako vědy. Koncepce paradigmat. „*Hlavní proudy*“ moderní ekonomie. Neoklasika a keynesovství. Standardní a alternativní přístupy. Periodizace hospodářského vývoje z pohledu filosofii dějin. Vývoj a determinanty ekonomického myšlení. Technologické revoluce a dynamizace společensko-ekonomické reality. Tzv. revoluce 4.0.

2. Vznik a vývoj světové ekonomiky

Epochy společenského vývoje a zrození novověku. Vznik kapitalistické hospodářské soustavy v Evropě a zrod novodobého koloniálního systému. „*Věk revolucí*“. Manufakturní období průmyslové výroby a průmyslová revoluce. Přejít od feudálního ke kapitalistickému systému zemědělství. Charakteristika kapitalismu svobodné konkurence (volné soutěže). Diferenciace ekonomické úrovně evropských zemí a regionů, hospodářský vývoj na území USA od koloniálního období do války Jihu proti Severu.

3. Hospodářská a sociální změna 1870–1918

Nové jevy v kapitalistických ekonomikách v období 1870–1914. Strukturální změny a technickovědecká revoluce. Od kapitalismu volné soutěže k formování monopolů a „*organizovaným*“ ekonomikám. Změny v poměru hospodářské síly velmocí. Odraz moderního nacionalismu v ekonomickém životě. Evropa a svět na cestě k první světové válce. Ekonomické kořeny, další příčiny první světové války a její hlavní mocenskopolitické a ekonomické důsledky.

4. Od versailleského systému ke druhé světové válce

Prosperita, krize a válečná ekonomika. Charakteristika vývoje světového hospodářství a ekonomik hlavních kapitalistických zemí v meziválečném období. Poválečná krize, „zlatá“ dvacátá léta, světová hospodářská krize a její důsledky. Ekonomiky autoritativních politických systémů (sovětský, fašistický, nacionálně socialistický). Druhá světová válka a její odraz ve vývoji světa a nejvýznamnějších válčících států.

5. Hospodářský vývoj českých zemí (Československa) do roku 1945

Hospodářský a sociální vývoj českých zemí od osvícenských reforem do konce habsburské monarchie (specifika demografické, agrární a průmyslové revoluce, ekonomická a sociální emancipace českého národa). Hospodářské dědictví po habsburské monarchii a formování ekonomiky nezávislého státu (měna, celní území, nostrifikace,

pozemková reforma atd.). Základní rysy vývoje československého hospodářství v letech 1924–1938. Projevy a důsledky světové krize třicátých let v ČSR. Metody státního intervencionismu. Včlenění Československa do německého „*velkoprostorového*“ hospodářství. Projevy militarizace, exploatace a germanizace československé ekonomiky.

6. Svět v období studené války 1945–1990

Politické, hospodářské a sociální důsledky druhé světové války. Cesty k obnově, bipolarizace světa a integrační procesy (zejména západoevropská integrace a Rada vzájemné hospodářské pomoci). Hospodářský vývoj vyspělých tržních ekonomik, ekonomik centrálně plánovaných a ekonomik třetího světa. Krize v letech 1973–1975, 1979–1982 a jejich odraz ve světovém hospodářství.

7. Hospodářský vývoj českých zemí (Československa) 1945–1989

Cesta k centrálně plánované ekonomice. Způsob hospodářské a sociální modernizace jako nástroj komunistické země (znárodnění, pozemková reforma, sociální pojištění, zdravotnictví atd.). Od projektu Marshallova plánu k sovětizaci československé ekonomiky (tzv. generální linie výstavby socialismu, centrálně plánovaná ekonomika – koncept prvního pětiletého plánu a důsledky jeho realizace). Pokusy o reformy hospodářského systému, zejména v období tzv. pražského jara. Obnova direktivního řízení ekonomiky v období normalizace, tendence k uvolnění pod vlivem sovětské perestrojky a pád „*komunismu*“ v Československu.

8. Současné trendy vývoje světové ekonomiky

Liberalismus, transitivní ekonomiky, rozvojové země, integrace, globalizace. Hospodářské a politické problémy současné doby. Vyspělé tržní ekonomiky. Vývoj Evropské unie. Rusko po pádu sovětského bloku. Česká ekonomická transformace a cesta do evropských struktur. Rozvojový svět a odlišnosti dynamiky jeho hospodářského a sociálního rozvoje. Vstup světové ekonomiky do 21. století. Velká recese. Krize a stagnace v 21. století. Bublina nové ekonomiky 90. let. Bublina a technologie 4.0. „*Zelená*“ etapa 4.0.

9. Kořeny, vývoj a podoby moderní ekonomie „hlavních proudů“

Základní přehled vývoje ekonomie jako vědy. Ekonomické myšlení starověku a středověku. Merkantilismus. Klasická škola politické ekonomie a ekonomie „*poklasická*“. Marginalistická revoluce a vznik neoklasické ekonomie. Etapizace a školy neoklasiky. Charakteristiky a moderní podoby neoklasiky. Keynesovská revoluce. Charakteristika, vývoj a podoby neokeynesovství. Velká neoklasická syntéza. Základní metodologické přístupy, filosofické a ideologické zakotvení a problémy ekonomie „*hlavních proudů*“.

10. Formování, vývoj a aktuální stav standardní mikro- a makroekonomie

Teoretický systém předkeynesovské neoklasiky. Teorie mezního užítku, indifferenční analýza a moderní analýza strany poptávky. Teorie mezní produktivity a moderní analýza strany nabídky. Metodologie dílčí, resp. celkové rovnováhy a matematická ekonomie. Teorie blahobytu a koncepce tržních selhání. Kvantitativní teorie peněz. Teorie firmy a tržních struktur. Rozpracování moderní mikroanalýzy, perspektivy a problémy. Behaviorální a experimentální ekonomie. Dílo J. M. Keynesa, keynesovská makroekonomie a nová keynesovská ekonomie. Neoklasická makroekonomická teorie. Neokonzervativní ekonomie. Problémy a perspektivy makroekonomie 21. století.

11. Alternativní přístupy k ekonomickým teoriím

Členění ekonomických teorií. Historizující přístupy, německá historická škola a spory o metodu. Rakouská, resp. neorakouská škola. Liberalismus a neoliberalismus. Chicagská škola. Institucionalizující přístupy. Tradice institucionální ekonomie, neoinstitucionalismus a proudy nové institucionální ekonomie. Socialistické ekonomické koncepce a marxistická politická ekonomie. Dílo J. A. Schumpetera, koncepce ekonomických cyklů a dlouhých vln. Další přístupy mimo „*hlavní proudy*“ (francouzský strukturalismus, postkeynesovství, neoricardovství, radikální politická ekonomie, teorie transformace kapitalismu aj.).

12. Perspektivy a problémy ekonomické vědy ve světle globalizace

Globalizace vývoje a její důsledky. Různá pojetí, dimenze a rozpory globalizace. Teorie a praxe globálních problémů. „*Scénáře*“ a perspektivy globalizace. Etapizace globalizace a její zpětné vlny. Deglobalizace a lokalizace. Pojetí a úloha ekonomického růstu. Tradiční a

nové přístupy k růstu, resp. rozvoji. Ekonomie versus ekologie. Kořeny růstového paradigmatu moderních tržních společností. Základní ekonomické paradigma, racionalita modelu homo oeconomicus. Hledání nových základů ekonomické vědy. Alternativy vývoje lidské civilizace. Prohlubování rozporů globálního kapitalismu. Výzvy, problémy a perspektivy ekonomie 21. století. Nové trendy ekonomické vědy na počátku 21. století.

Pozn.: **důraz bude kladen zejména na témata 2–8, resp. 9–10**

- témata **1, 9, 10** – viz též kurzy MIKROEKONOMIE I a II (**MIE101, MIE 403**, resp. EKONOMIE 1 a 2 – **3MI101, 3MI402** aj.), MAKROEKONOMIE I a II (**MAE102, MAE405**, resp. EKONOMIE I a II – **3MI101, 3MI402** apod.), resp. podrobněji viz předměty VÝVOJ EKONOMICKÉHO MYŠLENÍ (**MIE201**, resp. **3MI325**), HISTORIE STANDARDNÍHO EKONOMICKÉHO MYŠLENÍ (**MIE202**, resp. **3MI326**), NESTANDARDNÍ PŘÍSTUPY K EKONOMICKÝM TEORIÍM (**MIE203**, resp. **3MI327**), KOMPARACE SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝCH TEORIÍ VE SVĚTLE GLOBALIZACE (**3MI902**), resp. kurzy přednášené KEKE NF VŠE v Praze aj.
- témata **2–8** – blíže též viz kurzy přednášené prof. Ing. V. Průchou, CSc. a KHD NF VŠE v Praze: např. HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY (**HD201**), ANALÝZA HOSPODÁŘSKÉHO VÝVOJE ČESKOSLOVENSKA A ČR PO ROCE 1945 (**HD209**), DĚJINY DVACÁTÉHO STOLETÍ I. a II. (**HD216**, resp. **HD217**), HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY SVĚTA I. a II. (**HD302**, resp. **HD303**), HOSPODÁŘSKÝ A POLITICKÝ VÝVOJ EVROPY VE 20. STOLETÍ (**HD416**) či HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY PRO NÁRODOHOSPODÁŘE (**HD108**) aj.
- témata **11, 12** – podrobněji viz kurz NESTANDARDNÍ PŘÍSTUPY K EKONOMICKÝM TEORIÍM (**MIE203**, resp. **3MI327**), VÝVOJ EKONOMICKÉHO MYŠLENÍ (**MIE201**, resp. **3MI325**), předměty KEKE NF VŠE v Praze, KPOL FMV VŠE v Praze apod.
- k tématům **1, 10, 11, 12** podrobněji viz pokročilejší kurz KOMPARACE SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝCH TEORIÍ VE SVĚTLE GLOBALIZACE (**3MI902**), resp. prizmatem ekonomie 21. století blíže viz předmět EKONOMIE ZNALOSTNÍ A DIGITÁLNÍ ĚRY (**3MI415**)

Přibližné rozdělení výuky (platné pouze pro skupiny garanta předmětu):

Pavel Sirůček – témata **1, 9-12**

Jiří Dobrylovský – témata **2-8** (vyučoval na VŠE v Praze do roku 2018)

- u dalších studijních skupin **s aktuální organizací výuky seznámí přednášející**

LITERATURA:

Základní doporučená literatura pokrývající obě části kurzu:

- Sirůček, P. a kol.: *Hospodářské dějiny a ekonomické teorie (vývoj-současnost-výhledy)*. Slaný, Melandrium 2007. ISBN 978-80-86175-03-4 (vybrané pasáže – s podrobnými aktuálními požadavky na zakončení kurzu seznámí přednášející).

Další literatura z oblasti hospodářských dějin v češtině, resp. slovenštině:

- Faltus J.; Průcha, V.: *Všeobecné hospodářské dějiny 19. a 20. století. 2. vydání*. Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2004. ISBN 80-245-0499-5 (Ize používat také předchozí nezměněná česká vydání 1996, 1999 a 2003, resp. slovenskou téměř totožnou verzi Faltus, J.; Krajniaková, E.; Průcha, V.: *Všeobecné hospodárske dejiny 19. a 20. storočia*. Bratislava, Ekonóm – Ekonomická univerzita v Bratislave 1997).
- *Hospodářský a sociální vývoj Československa (1945–1992)*. *Acta Oeconomica Pragensia*, 1996, č. 3. Praha, VŠE v Praze 1996. ISSN 0572-3043.
- *Jakubec, I.; Efmertová, M.; Szobi, P.; Štemberk, J.:* *Hospodářský vývoj českých zemí v období 1848-1992*. Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2008.
- *K hospodářským dějinám 20. století*. *Acta Oeconomica Pragensia*, 2005, č. 3. Praha, VŠE v Praze 2005. ISSN 0572-3043.

- Průcha, V. a kol.: *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1992. 1. díl. Období 1918–1945.* Brno, Doplněk 2004. ISBN 80-7239-147-X (vybrané části).
- Průcha, V. a kol.: *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1992. 2. díl. Období 1945–1992.* Brno, Doplněk 2009. ISBN 978-80-7239-228-5 (vybrané části).
- Půl století hospodářských dějin. Sborník k 75. narozeninám prof. Ing. Václava Průchy, CSc. *Acta Oeconomica Pragensia*, 2007, č. 7. Praha, VŠE v Praze 2007. ISSN 0572-3043.
- Půlpán, K.: *Nástin českých a československých hospodářských dějin do roku 1990. I. díl.* Praha, Karolinum 1993. ISBN 80-7066-785-0 (vybrané pasáže).
- Půlpán, K.: *Nástin českých a československých hospodářských dějin do roku 1990. II. díl.* Praha, Karolinum 1993. ISBN 80-7066-786-9 (vybrané pasáže).
- Soběhart, R.; Stellner, F.; Szobi, P.: *Čítanka textů k hospodářským a sociálním dějinám. Doplnující materiál k textu Stellner, F. a kol.: Hospodářské dějiny (16. – 20. století).* Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2006. ISBN 80-245-1141-X. Dostupné z <http://khd.vse.cz> (Čítanka k hospodářským dějinám).
- Stellner, F. a kol.: *Hospodářské dějiny (16. – 20. století).* Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2006. ISBN 80-245-1141-X.
- Stellner, F. a kol.: *Hospodářské dějiny novověku.* Praha, SETOUTBOOKS.CZ 2012. ISBN 978-80-86277-73-8.
- Z hospodářských a sociálních dějin Československa 1918–1992. K 80. výročí vzniku ČSR. *Acta Oeconomica Pragensia*, 1998, č. 5. Praha, VŠE v Praze 1998. ISSN 0572-3043.

Další literatura z oblasti dějin ekonomických teorií v češtině:

- Brožová, D.: *Malé dějiny ekonomického myšlení. 2. přepracované vydání.* Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2006. ISBN 80-245-1121-5 (vybrané pasáže).
- Holman, R. a kol.: *Dějiny ekonomického myšlení. 4. vydání.* Praha, C. H. Beck 2017. ISBN 978-80-7400-641-8 (vybrané pasáže).
- Sirůček, P.: *Průvodce dějinami standardních ekonomických teorií. 2. aktualizované vydání.* Slaný, Melandrium 2003. ISBN 80-86175-35-9 (vybrané pasáže).
- Sojka, M.: *Dějiny ekonomických teorií.* Praha, Havlíček Brain Team 2010. ISBN 978-80-87109-21-2 (vybrané pasáže).
- Sojka, M.; Konečný, B.: *Malá encyklopedie moderní ekonomie. 6. aktualizované vydání.* Praha, Libri 2006. ISBN 978-80-7277-328-2 (vybrané pasáže).
- Volejníková, J.: *Moderní kompendium ekonomických teorií. Od antických zdrojů až po 3. tisíciletí.* Praha, Profess Consulting 2005. ISBN 80-7259-020-0 (vybrané pasáže).

Vybrané práce původních ekonomických autorů v češtině:

(další knižní, resp. časopisecké prameny v různých jazycích viz sylaby předmětů 3MI325, 3MI327 či kurzů 3MI902 a 3MI911 na adrese <http://nb.vse.cz/~sirucek>)

- Aristoteles: *Politika.* Praha, Petr Rezek 1998.
- Bastiat, F.: *Co je vidět a co není vidět a jiné práce.* Praha, Liberální institut 1998.
- Becker, G. S.: *Teorie preference.* Praha, Grada 1997.
- Böhm-Bawerk, E.: *Základy teorie hospodářské hodnoty statků.* Praha, Academia 1992.
- Eucken, W.: *Zásady hospodářského řádu.* Praha, Liberální institut 2004.
- Friedman, M.: *Kapitalismus a svoboda.* Praha, Liberální institut 1993.

- Friedman, M.: *Metodologie pozitivní ekonomie*. Praha, Grada Publishing 1997.
- Friedman, M.; Friedman, R.: *Svoboda volby*. Praha, Liberální institut 1994.
- Galbraith, J. K.: *Společnost hojnosti*. Praha, Svoboda 1967.
- Hayek, F. A.: *Cesta do otroctví*. Praha, Academia 1990.
- Keynes, J. M.: *Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz*. Praha, Cicero 2020.
- Malthus, T. R.: *Esej o principu populace*. Brno, Zvláštní vydání 2002.
- Marx, K.: *Kapitál. 1. díl*. Praha, Svoboda 1978.
- Mises, L. E.: *Lidské jednání. Pojednání o ekonomii*. Praha, Liberální institut 2006.
- Polanyi, K.: *Velká transformace*. Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2006.
- Ricardo, D.: *Zásady politické ekonomie a zdanění*. Praha, SNPL 1958.
- Robinsonová, J. V.: *Ekonomická filozofie*. Praha, Professional Publishing 2001.
- Schumpeter, J. A.: *Kapitalismus, socialismus a demokracie*. Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2004.
- Smith, A.: *Pojednání o původu a podstatě bohatství národů*. Praha, Liberální institut 2001.
- Smith, A.: *Teorie mravních citů*. Praha, Liberální institut 2005.
- Veblen, T. B.: *Teorie zahálčivé třídy*. Praha, Sociologické nakladatelství 1999.

Doplňková a rozšiřující knižní i časopisecká literatura (z oblasti hospodářských a obecných dějin, včetně popularizačních titulů, dějin ekonomických a sociálních učení, metodologie, růstu, globalizace, civilizačních trendů, problematice 4.0 apod.) v češtině:

- Acemoglu, D.; Robinson, J. A.: *Proč státy selhávají. Kořeny moci, prosperity a chudoby*. Praha, Dokořán a Argo 2015.
- Akerlof, G. A.; Shiller, R. J.: *Živočišné pudy. Jak lidská psychologie řídí ekonomiku a proč je podstatná pro celosvětový kapitalismus*. Praha, Dokořán a Argo 2010 (též srov. recenzi in *Acta Oeconomica Pragensia*, 2010, č. 6).
- Blainey, G.: *Velmi stručné dějiny světa*. Praha, BB art 2005.
- Buchholz, T. G.: *Živé myšlenky mrtvých ekonomů*. Praha, Victoria Publishing 1993.
- Brynjolfsson, E.; McAfee, A.: *Druhý věk strojů. Práce, pokrok a prosperita v éře špičkových technologií*. Brno, Jan Melvil 2015.
- Cameron, R.: *Stručné ekonomické dějiny světa. Od doby kamenné po současnost*. Praha, Victoria Publishing 1996.
- Conway, E.: *Ekonomie. 50 myšlenek, které musíte znát*. Praha, Slovart 2013 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2017, č. 2. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Czesaný, S.; Johnson, Z.: *Ekonomický cyklus, hospodářská politika a bohatství zemí*. Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2012.
- Čech, Z.; Borovička, M.; Kadlec, J.; Pitro, M.; Vokáč, P.: *Drsný střed Evropy. 27 velkých příběhů našeho středověku*. Řitka, Daranus 2006.
- Čech, Z.; Borovička, M.; Kadlec, J.; Pitro, M.; Vokáč, P.: *Drsný střed Evropy II. 24 příběhů starší i novější minulosti*. Řitka, Daranus 2006.
- Čech, Z.: *Drsný střed Evropy III. Potlučený lev aneb Od monarchie k republice*. Řitka, Daranus 2006.

- De Soto, H.: *Mystérium kapitálu. Proč kapitalismus triumfuje na Západě a selhává všude jinde na světě.* Praha, Rybka Publishers 2007.
- Diamond, J.: *Osudy lidských společností. Střelné zbraně, choroboplodné zárodky a ocel v historii.* Praha, Columbus 2000.
- Doležalová, A.: *Rašín, Engliš a ti druzí.* Praha, Oeconomica – VŠE v Praze 2007. Též viz <http://www.econlib.cz/zlatyfond>.
- Durman, K.: *Útěk od praporů. Kreml a krize impéria 1964–1991.* Praha, Karolinum 1998.
- Eckert, D. D.: *Světová válka měn.* Praha, Grada 2012.
- Efmertová, M.; Savický, N.: *České země 1848–1918. Díl I.* Praha, Libri 2009.
- Ferguson, N.: *Vzestup peněz. Finanční dějiny světa.* Praha, Argo 2011.
- Fischer, J.; Hindls, R.; Hronová, S.; Sixta, J.; Vltavská, K.: *Odhady zdrojů a užití hrubého domácího produktu ČR pro roky 1970–1989 v metodice ESA 1995. Politická ekonomie, 2013, č. 1.*
- Ford, M.: *Roboti nastupují. Automatizace, umělá inteligence a hrozba budoucnosti bez práce.* Praha, Rybka Publishers 2017.
- Formánek, M.: *Cesta k socialismu v Československu 1945–1989 (historická analýza).* Praha, Orego 2013.
- Formánek, M.: *Restaurace kapitalismu v Česku aneb Tažení kapitalismu českou kotlinou a moravskoslezským úvalem.* Praha, Futura 2014.
- Foster, J. B.; Magdoff, F.: *Velká finanční krize: příčiny a následky.* Všeň, Grimmus 2009 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2009, č. 5. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Fuchs, K.; Lisý, J.: *Dějiny ekonomického myšlení I.* Brno, Masarykova univerzita 2007. <https://is.muni.cz/elportal/estud/esf/js08/dejiny/web/index.html>.
- Geršlová, J.: *Hospodářská minulost českých zemí. I. díl – Období od poloviny 19. století do druhé světové války.* Ostrava, VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta 1997.
- Geršlová, J.; Sekanina, M.: *Hospodářská minulost českých zemí. II. díl – Období od roku 1938 do konce 80. let.* Ostrava, VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta 1997.
- Geršlová, J.; Sekanina, M.: *Lexikon našich hospodářských dějin 19. a 20. století v politických a společenských souvislostech.* Praha, Libri 2003.
- Geršlová, J.; Sekanina, M. (eds.): *Karel Engliš 1880–1961.* Ostrava, VŠB – TU Ostrava 2011.
- Heczko, S. a kol.: *Hospodářské cykly – teorie a realita.* Praha, BIVŠ 2016.
- Heczko, S. a kol.: *Ekonomika a společnost 4.0.* Praha, Ambis 2020.
- Heywood, A.: *Politologie.* Praha, Eurolex Bohemia 2004.
- Heywood, A.: *Politické ideologie. 4. vydání.* Plzeň, Aleš Čeněk 2008.
- *Historická statistická ročenka ČSSR.* Praha, SNTL 1985.
- Hlavačka, M. a kol.: *České země v 19. století: Proměny společnosti v moderní době.* Praha, Historický ústav AV ČR 2014.
- Holman, R.: *Ekonomie. 6. vydání.* Praha, C. H. Beck 2016.
- Holubec, S.: *Sociologie světových systémů. Hegemonie, centra, periferie.* Praha, Slon 2009 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2010, č. 3. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Horský, J.; Hroch, M. (eds.): *Sto let. Hodnota svobody, nebo cena za nezávislost?* Praha, Slon 2018.

- Hosfeld, R.: *Karl Marx. Biografie*. Praha, Paseka 2013.
- Johanisová, N.: *Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem. Výpravy za ekonomikou přátelskou přírodě a člověku*. Volary, Stehlík 2008.
- Johanisová, N.: *Ekonomičtí disidenti: Kapitoly z historie alternativního ekonomického myšlení*. Volary, Stehlík 2014 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2015, č. 1. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Johnson, P.: *Dějiny 20. století*. Praha, Rozmluvy 1991.
- Justoň, Z.: *Ekonomie přírodních národů*. Praha, Dauphin 2012 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2013, č. 2. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Keller, J.: *Až na dno blahobytu*. Praha, EarthSave 2005.
- Kennedy, P.: *Vzestup a pád velmocí. Ekonomické změny a vojenské konflikty 1500–2000*. Praha, Nakladatelství Lidové noviny 1996.
- Kirzner, I.: *Jak fungují trhy*. Praha, Megaprint 1998.
- Kissinger, H.: *Uspořádání světa. Státní zájmy, konflikty a mocenská rovnováha*. Praha, Prostor 2016.
- Klaus, V.: *Velcí ekonomové jsou mou inspirací*. Publikace č. 22/2015. Praha, Institut Václava Klause 2015 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2016, č. 2. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Klusoň, V.: *Instituce a odpovědnost. K filosofii ekonomické vědy*. Praha, Karolinum – Univerzita Karlova v Praze 2004.
- Koderová, J.; Sojka, M.; Havel, J.: *Teorie peněz. 2. rozšířené vydání*. Praha, Wolters Kluwer 2011.
- Kolektiv: *Kniha ekonomie*. Praha, Euromedia – Knižní klub 2014 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2017, č. 2. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Kornai, J.: *Velká transformace střední a východní Evropy: úspěch a zklamání. Politická ekonomie*, 2006, č. 4.
- Kosta, V.: *Česká/československá ekonomika ve světle měnících se systémů*. Ostrava, VŠB-TU Ostrava 2005.
- Kovanda, L.: *Příběh dokonalé bouře a hovory (nejen) s laureáty Nobelovy ceny o finanční krizi*. Edice Týden 1/2010. Praha, Mediacop 2010.
- Kovanda, L.: *Příběh dluhové smršti a hovory (nejen) s laureáty Nobelovy ceny o dopadech finanční krize*. Edice Týden, 1/2011. Praha, Mediacop 2011.
- Kovářová, E.: *Globalizace a globální problémy*. Ostrava, VŠB-TU Ostrava 2019.
- Krameš, J.: *Ekonomie jako předmět výuky na vysokých školách v českých zemích do roku 1918*. Praha, Typograf 2012.
- Krameš, J.: *Ekonomie jako předmět vysokoškolské výuky v českých zemích v XVIII. a XIX. století*. Praha, Management Press 2016.
- Krameš, J.: *Profesor Albín Bráf a jeho žáci (česká národohospodářská škola Bráfova)*. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky 3/2016.
- Kráčmarová, H.; Průcha, V.; Kovanda, F.; Kábele, S.; Groušl, J.: *Svoboda zrozená v boji. Revoluční léta 1944–1948*. Praha, Orego 2015.
- Kráčmarová, H.; Průcha, V.; Kovanda, F.; Janiš, K.: *Spravedlivý svět je možný*. Praha, Orego 2016.
- Krugman, P.: *Návrat ekonomické krize*. Praha, Vyšehrad 2009 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2009, č. 6. <http://www.valencik.cz/marathon>).

- Kubů, E.; Pátek, J. a kol.: *Mýtus a realita hospodářské vyspělosti Československa mezi světovými válkami*. Praha, Karolinum – Univerzita Karlova v Praze 2000.
- Kubů, E.; Šouša, J. (eds.): *Finanční elity v českých zemích (Československu) 19. a 20. století*. Praha, Dokořán 2009.
- Kubů, E.; Soukup, J.; Šouša, J. (eds.): *Fenomén hospodářské krize v českých zemích 19. až počátku 21. století: Cyklický vývoj ekonomiky v procesu gradující globalizace*. Praha a Ostrava, Filosofická fakulta Ostravské university a Nová tiskárna Pelhřimov 2015.
- Landes, D. S.: *Bohatství a bída národů. Proč jsou někteří tak bohatí a někteří tak chudí*. Praha, BB art 2004.
- Levitt, S. D.; Dubner, S. J.: *Špekonomie aneb freakonomics*. Praha, Alfa Publishing 2006.
- Levitt, S. D.; Dubner, S. J.: *Superfreakonomics – skrytá ekonomie všeho*. Praha, Dokořán 2010.
- Liessmann, K. P.: *Vzdělání jako provokace*. Praha, Academia 2018.
- Lipovská, H.: *Moderní ekonomie. Jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha, Grada 2017 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2017, č. 2. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Lipovská, H.: *Kdo chce naše peníze? Ekonomie bez politické korektnosti*. Praha, Grada 2018.
- Loužek, M.; Tajovský, L. (eds.): *Velká deprese. Sborník textů*. CEP č. 35/2004. Praha, Centrum pro ekonomiku a politiku 2004.
- Loužek, M. (ed.): *Šedesát let od smrti Johna Maynarda Keynesa. Sborník textů*. CEP č. 50/2006. Praha, Centrum pro ekonomiku a politiku 2006.
- Lupták, M.; Prorok, V.: *Politické ideologie a teorie. Od starověku po rok 1848*. Plzeň, Aleš Čeněk 2011.
- Mařík, V. a kol.: *Průmysl 4.0. Výzva pro Českou republiku*. Praha, Management Press 2016 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2017, č. 4. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Meadows, D. L.; Meadows, D. H.; Randers, J.: *Překročení mezí*. Praha, Argo 1995.
- Mendl, B.: *Hospodářský vývoj Evropy*. Praha, Archiv pro dějiny průmyslu, obchodu a technické práce v Praze 1948.
- Moravec, J.: *Pohledy do českých dějin*. Praha, Futura 2008.
- Mishan, J. E.: *Spor o ekonomický růst*. Praha, Slon 1994.
- Murray, D. K.: *Podivná smrt Evropy. Imigrace, identita, islám*. Voznice, LEDA 2018.
- Myant, M.: *Vzestup a pád českého kapitalismu. Ekonomický vývoj České republiky od roku 1989*. Praha, Academia 2014.
- Noiriél, G.: *Úvod do sociohistorie*. Praha, Slon 2012.
- Olšovský, R. a kol.: *Stručné dějiny světového hospodářství*. Praha, SPN 1978.
- 80 let vysokého ekonomického školství na území České republiky. *Acta Oeconomica Pragensia*, 1999, č. 5. Praha, VŠE v Praze 1999.
- Olson, M.: *Vzestup a pád národů: ekonomický růst, stagflace a společenská rigidita*. Praha, Liberální institut 2008.
- Otáhal, T.: Ekonomická historie: Čím přispívá historický příklad k pochopení ekonomických jevů? *Politická ekonomie*, 2012, č. 5.

- Pauliny, Á.: *Průmyslová revoluce: o původu moderní techniky*. Praha, Institut sociálních vztahů 2002.
- Piketty, T.: *Kapitál v 21. století*. Praha, Universum 2015.
- Pressman, S.: *Encyklopedie nejvýznamnějších ekonomů*. Brno, Barrister & Principal 2005.
- Prorok, V.: *Tvorba rozhodování a analýza v politice*. Praha, Grada 2012.
- Průcha, V.: *Česká ekonomika: cesty stoletím. Ročenka HN 2000: příloha Hospodářských novin, 4. ročník*. Praha, Economica 2000.
- Průcha, V. a kol.: *Hospodářské dějiny Československa*. Praha, Svoboda 1974.
- Průcha, V. a kol.: *Nástin hospodářských dějin v období kapitalismu a socialismu*. Praha, Svoboda 1982.
- Purš, J.: *Průmyslová revoluce v českých zemích*. Praha, SNTL 1960.
- Purš, J.: *Průmyslová revoluce. Vývoj pojmu a koncepce*. Praha, Academia 1973.
- Rákosník, J.; Noha, J.: *Kapitalismus na kolenou. Dopad velké hospodářské krize na evropskou společnost v letech 1929–1934*. Praha, Auditorium 2012.
- Richta, R. a kol.: *Civilizace na rozcestí. Společenské a lidské souvislosti vědeckotechnické revoluce*. Praha, Svoboda 1966.
- Roberts, P. C.: *Selhání kapitalismu volného trhu a ekonomický úpadek Západu. Cesta k nové světové ekonomice*. Praha, Triton 2015.
- Samuelson, P. A.; Nordhaus, W. D.: *Ekonomie. 19. vydání*. Praha, Svoboda 2013.
- Scruton, R.: *Západ a ti druzí. Globalizace a teroristická hrozba*. Brno, Barrister & Principal 2007.
- Sedláček, T.: *Ekonomie dobra a zla. Po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi*. Praha, 65. pole 2009 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2010, č. 1. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Sekanina, M.: *Kdy nám bylo nejhůře? Hospodářská krize 30. let 20. století v Československu a některá její východiska*. Praha, Libri 2004.
- Sen, A. K.: *Etika a ekonomie*. Praha, Vyšehrad 2002.
- Schumacher, E. F.: *Malé je milé (aneb ekonomie, která by počítala i s člověkem)*. Brno, Doplněk 2000.
- Simms, B.: *Zápas o evropskou nadvládu. Od pádu Cařihradu po současnost*. Praha, Prostor 2015.
- Sirůček, P.: Standardní a nestandardní přístupy k ekonomickým cyklům (vybrané problémy). *Politická ekonomie*, 2001, č. 1.
- Sirůček, P.: Controversial so-called Nobel Prize in Economics. *Marathon*, 2007, č. 1. <http://www.valencik.cz/marathon>, resp. Kontroverzní Nobelova cena za ekonomii. *Acta Oeconomica Pragensia*, 2005, č. 7 & dlouhodobý seriál o nositelích tzv. Nobelovy ceny za ekonomii in *Acta Oeconomica Pragensia*, 2006 č. 4 – 2011, č. 4 & představení laureátů in *Politická ekonomie*, 2006 – 2017, 2019 – dosud.
- Sirůček, P.: Velká krize 30. let a dnešek (několik poznámek a souvislostí). *Marathon*, 2009, č. 6. <http://www.valencik.cz/marathon>.
- Sirůček, P.: Globalizace: vybrané teoretické aspekty, vývoj, výhledy. In: Sirůček, P.; Descubes, I.; Džbánková, Z.; Šumpíková, M. et al. (2014): *Makro- a mikroekonomické aspekty globalizace, růstu, rozvoje a konkurenceschopnosti – vybrané problémy ve světle institucionálního uspořádání*. Slaný, Melandrium 2014.

- Sirůček, P.: *Dlouhé K-vlny (historie zkoumání, vývoj, výhledy) a rozpory soudobé globalizace. Díl I. O cyklech a dlouhých vlnách. Díl II. O globalizaci a dlouhých vlnách. 2. doplněné vydání.* Slaný, Melandrium 2015 nebo 3. aktualizované vydání. Praha, Fórum společenských věd KSV 2016. <http://forum.klubspolved.cz/Sirucek160407-ch.htm>.
- Sirůček, P.: Behaviorální ekonomie ve světle tzv. Nobelovy ceny za ekonomii. *Marathon*, 2018, č. 1. <http://www.valencik.cz/marathon>.
- Sirůček, P.: Minislovníček a literatura 4.0. *Medias res*, 2018, č. 2. <http://www.mediasres.cz>.
- Sirůček, P.: *Průvodce literaturou 4.0 (aneb kritické otazníky nad frázemi a mýty 4.0).* Praha, Fórum společenských věd KSV 2018. <http://forum.klubspolved.cz/Sirucek180917-ch.htm>.
- Sirůček, P.: *Mýty a fakta 4.0 ve světle megatrendů. Presentace na seminář CSTS „Analýza současného světa – civilizační trendy“, konaný 25. 3. 2019.* Upravená verze dostupná in *Marathon*, 2019, č. 5. <http://www.valencik.cz/marathon>.
- Sirůček, P.; Džbánková, Z.: Racionalita a etická dimenze v ekonomických teoriích (vybrané problémy). *Ekonomie a Management*, 2006, č. 3.
- Sirůček, P.; Džbánková, Z.: Předchůdci neoklasické doktríny a teorií. *Marathon*, 2009, č. 3. <http://www.valencik.cz/marathon>.
- Sirůček, P.; Heczko, S.: Globalizace – vybrané teoretické aspekty. *Ekonomie a Management*, 2006, č. 4.
- Sojka, M.: *Milton Friedman. Svět liberální ekonomie.* Praha, Epoque 1996.
- Sojka, M.: *John Maynard Keynes a současná ekonomie.* Praha, Grada 1999.
- Sojka, M.: *Kdo byl kdo. Světoví a čeští ekonomové.* Praha, Libri 2002.
- Stellner, F.; Soběhart, R. (eds.): *Německé hospodářské dějiny. Acta Oeconomica Pragensia*, 2008, č. 1. Praha, VŠE v Praze 2008.
- Stroukal, D.: *Ekonomické bubliny – kdo je nafukuje, proč praskají a jak v další krizi neztratit vše.* Praha, Grada 2019.
- Šmajš, J.; Binka, B.; Rolný, I.: *Etika, ekonomika, příroda.* Praha, Grada 2012.
- Šulc, Z.: *Stručné dějiny ekonomických reforem v Československu (České republice) 1945–1995.* Brno, Doplněk 1998.
- Švihlíková, I.: *Globalizace a krize: souvislosti a scénáře.* Všeň, Grimmus 2010.
- Švihlíková, I.: *Přelom: Od Velké recese k Velké transformaci.* Bratislava, Inaque.sk 2014.
- Texler, J.: *Despotický socialismus. Selhání utopie.* Praha, Academia 1996.
- Thaler, R. H.: *Neočekávaná chování. Příběh behaviorální ekonomie.* Praha, Argo/Dokořán 2017.
- Toffler, A.: *Šok z budoucnosti.* Praha, Práce 1992.
- Toffler, A.; Tofflerová, H.: *Nová civilizace. Třetí vlna a její důsledky.* Praha, Dokořán 2001.
- Tomeš, Z. a kol.: *Hospodářská politika 1900–2007.* Praha, C. H. Beck 2008.
- Tretera, I.: *Nástin dějin evropského myšlení. Od Thaléta k Rousseauovi. 5. vydání.* Praha, Paseka 2006.
- Varadzin, F. a kol.: *Ekonomický rozvoj a růst.* Praha, Professional Publishing 2004.

- Varadzin, F.; Březinová, O.: *Hledání ve světě ekonomie (věda, metodologie, ekonomie)*. Praha, Professional Publishing 2003.
- Váňa, D. (ed.): *Systém centrálně plánovaných ekonomik v zemích střední a jihovýchodní Evropy a příčiny jeho rozpadu. Sborník Národohospodářské fakulty VŠE v Praze*. Praha, VŠE v Praze 1995.
- Vencovský, F.: *Dějiny českého ekonomického myšlení do roku 1948*. Brno, Masarykova univerzita 1997.
- Vencovský, F.: *Měnová politika v české historii*. Praha, ČNB 2001.
- Vencovský, F.; Jindra, Z.; Novotný, J.; Půlpán, K.; Dvořák, K. a kol.: *Dějiny bankovníctví v českých zemích*. Praha, Bankovní institut 1999.
- Vodička, M.: *Den, kdy došly prachy. Jak Velká krize ve 30. letech změnila životy lidí a na co se máme připravit my*. Praha, Práh 2009 (též srov. recenzi in *Marathon*, 2009, č. 6. <http://www.valencik.cz/marathon>).
- Vodička, M.: *Co s námi bude? Stručná historie příštích 20 let*. Praha, Práh 2014.
- Významní čeští národohospodáři. *Acta Oeconomica Pragensia*, 1993, č. 1. Praha, VŠE v Praze 1993.
- Wegs, R. J.; Ladrech, R.: *Evropa po roce 1945*. Praha, Vyšehrad 2002.
- Wheen, F.: *Karl Marx*. Praha, BB art 2002.
- Wolf, M.: *Posuny a otřesy. Ponaučení z finanční krize*. Praha, Knižní klub 2016.
- Žídek, L.: *Dějiny světového hospodářství. 2. rozšířené vydání*. Plzeň, Aleš Čeněk 2009.

Ukázka rozšiřující literatury v jiných jazycích:

(další rozšiřující časopisecké a knižní prameny v angličtině k dispozici v sylabu předmětů 3MI325, 3MI327 či sylabu kurzů 3MI902 a 3MI911 na <http://nb.vse.cz/~sirucek>)

- Berend, I. T.: *An Economic History of Twentieth-Century Europe: Economic Regimes from Laissez-Faire to Globalization. 2. vydání*. Cambridge, Cambridge University Press 2016.
- Berend, I. T.: *The History of European Integration: A New Perspective*. London: Routledge 2016.
- Blaug, M.: *Economic Theory in Retrospect. 5. vydání*. Cambridge, Cambridge University Press 1999.
- Clark, I.: *Globalization and Fragmentation. International Relations In the Twentieth Century*. New York, Oxford University Press 1997.
- Doležalová, A.: *A History of Czech Economic Thought*. Oxford, Routledge 2018.
- Goldstein, J. S.: *Long Cycles. Prosperity and War in the Modern Age*. New Haven and London, Yale University Press 1988.
- Gordon, R. J.: *The Rise and Fall of American Growth: The U.S. Standard of Living since the Civil War*. Princeton, Princeton University Press 2016.
- Grusky, D. B.; Western, B.; Wimer, Ch. (eds.): *The Great Recession*. New York, Russell Sage Foundation 2011.
- Harman, Ch.: *A People's History of the World*. London, Bookmarks Publications 2002.
- Kaser, M. C.; Radice, E. A. (eds.): *The Economic History of Eastern Europe 1919–1975. Volume I., II., III.* Oxford, Clarendon Press 1986.
- King, M. A.: *The End of Alchemy. Money, Banking, and the Future of the Global Economy*. New York, W. W. Norton, 2016.

- Kishtainy, N.: *A Little History of Economics*. New Haven, Yale University Press 2017.
- Kuznets, S.: *Economic Growth of Nations. Total Output and Production Structure*. Cambridge, Harvard University Press 1971.
- Landreth, H. H.; Colander, D. C.: *History of Economic Thought. 4. vydání*. Boston, Houghton Mifflin 2002.
- Maddison, A.: *The World Economy in the 20th Century*. Paris, OECD Development Center 1989.
- Maddison, A.: *The World Economy. A Millennial Perspective*. Paris, OECD Development Centre of the Organisation for Economic Co-operation and Development 2001.
- Matis, H.; Stiefel, D.: *Die Weltwirtschaft. Struktur und Entwicklung im 20. Jahrhundert*. Wien, Ueberreuter Wirtschaft 2002.
- Persson, K. G.: *An Economic History of Europe: Knowledge, Institutions and Growth, 600 to the Present*. Cambridge, Cambridge University Press, 2010.
- Průcha, V. (ed.): *The System of Centrally Planned Economies in Central-Eastern and South-Eastern Europe after World War II and the Causes of its Decay*. Prague, University of Economics 1994.
- Roncaglia, A.: *A Brief History of Economic Thought*. Oxford, Oxford University Press 2017.
- Rothbard, M. N.: *An Austrian Perspective on the History of Economic Thought. Vol. 1, 2*. Cheltenham, Edward Elgar 1995.
- Schumpeter, J. A.; Schumpeterová, E. B. (ed.); Perlman, M.: *History of Economic Analysis*. Oxford, Oxford University Press 1996.
- Sperber, J.: *Karl Marx. A Nineteenth-Century Life*. New York, W. W. Norton 2013.
- Tooze, A. J.: *Crashed: How a Decade of Financial Crises Changed the World*. New York, Viking 2018.
- Warsh, D. L.: *Knowledge and the Wealth of Nations. A Story of Economic Discovery*. New York, W. W. Norton 2006.
- Weizsäcker, E. U.; Wijkman, A. et al.: *Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet*. New York, Springer-Verlag 2018.

Pozn.: další literaturu k různým tématům zájemce nalezne též na <http://khd.vse.cz/KHD>, např. na <http://khd.vse.cz/vyuka/predmety/elektronicky-portal/dalsi-zdroje-ke-studiu/>

GARANT:

prof. Ing. Pavel Sirůček, Ph. D. (*1965) (**garant předmětu** a vyučující pasáží týkajících se **dějin ekonomického myšlení**) – politický ekonom, snad i politolog a historik, popularizátor sociálně-ekonomických učení, politický analytik a konzervativně-levicový glosátor, laický pivně-gastronomický fejetonista, příležitostný pivní degustátor, přítel plemene welsh corgi, cykloturista etc. Od roku 1991 nepřetržitě působí na VŠE v Praze, především na Fakultě podnikohospodářské (FPH) a do roku 2001 též Národohospodářské fakultě. V současnosti zaměstnán na katedře manažerské ekonomie FPH VŠE v Praze.

Studia na suchdolské ZDŠ M. Alše a vokovickém Gymnáziu Arabská, dále na FS ČVUT Praha, FF UK v Praze aj. Absolvent FNH VŠE v Praze – obor politická ekonomie (1991), specializace politologie na FMV VŠE v Praze (1994), doktorského studia Ekonomie na IES FSV UK v Praze (1999). Habilitace v oboru Ekonomie na FNH VŠE v Praze (2000), v roce 2016 jmenován profesorem v oboru Ekonomie na návrh FPH VŠE v Praze. Odborné zkušenosti z výuky bakalářských, magisterských i doktorských kurzů standardní mikro- a makroekonomické teorie, včetně garance kurzů magisterské Ekonomie nebo přijímacího

řízení na VŠE v Praze. Garant několika předmětů z oblasti dějin ekonomických a sociálních teorií, resp. hospodářských dějin na všech stupních studia na VŠE v Praze.

Pedagogická, vědecko-výzkumná, odborná, poradní aj. spolupráce s různými institucemi (dlouholeté působení ve vedení „think tanku“ CSTS – Centra strategických a teoretických studií, redakční práce, poradce pro politickou analýzu, spolupráce s Komorou auditorů ČR). Dříve pedagogická a vědecko-výzkumná spolupráce s ČVUT Praha, s ekonomickými fakultami v Ústí nad Labem, Pardubicích, Brně, Kladně, dále s ARC-VŠPSV, VŠFS Praha, BIVŠ Praha nebo JU v Českých Budějovicích. V současnosti spolupráce s VŠFS Praha. Hlavní publikační aktivity zaměřené na teorie, historii zkoumání a aplikace tzv. dlouhých vln (dlouhodobých Kondratěvových ekonomických, resp. společensko-ekonomických cyklů), na rozpory a perspektivy globalizace, na sféru dějin ekonomického a sociálního myšlení, resp. metodologie a aktuálního stavu společenských věd, na politické analýzy a prognózy, včetně perspektiv a vizí levice či krize politických ideologií a na učební texty k výuce standardní mikro- a makroekonomické teorie zejména na VŠE v Praze (celkem cca 500 položek, včetně příspěvků v denním tisku – úplný seznam viz osobní www stránky).

Osobně si cení – v marnivé pýše – především studie *Dlouhé K-vlny (historie zkoumání, vývoj, výhledy) a rozpory soudobé globalizace. Díl I. O cyklech a dlouhých vlnách. Díl II. O globalizaci a dlouhých vlnách. 3. aktualizované vydání.* Praha, Fórum společenských věd Klubu společenských věd 2016, ročník 2016 (IV.). ISSN 2336-7679 (+ souvisejících konzultací, přehledů, výzkumných zpráv, popularizací o dlouhých vlnách či globalizaci), monografie *J. V. Robinsonová a R. Luxemburgová – největší ženské osobnosti teoretické ekonomie. S předmluvou I. Švihlíkové. 2. doplněné vydání.* Praha, Fórum společenských věd Klubu společenských věd, ročník 2019 (VII.). ISSN 2336-7679 a učebního textu *Sirůček, P. a kol.: Hospodářské dějiny a ekonomické teorie (vývoj-současnost-výhledy).* Slaný, Melandrium 2007. ISBN 978-80-86175-03-4. Dále podílu na výstupech CSTS či popularizačně-osvětových seriálů o nositelích tzv. Nobelovy ceny za ekonomii (*Zpravodaj VŠE, Acta Oeconomica Pragensia, Politická ekonomie*), o ženách v ekonomii (*Acta Oeconomica Pragensia*), resp. o polozapomenutých postavách sociálně-ekonomického myšlení (*Acta Oeconomica Pragensia*). Aktuálně se věnuje bublině tzv. čtvrté průmyslové revoluce a propagaci nového národního obrození & globální konzervativní přestavby.

E-mail: sirucek@vse.cz

Internet: <http://nb.vse.cz/~sirucek>

(resp. www stránky dostupné též z <http://pages.vse.cz/~sirucek>)

ZKOUŠKOVÉ OKRUHY K HOSPODÁŘSKÝM DĚJINÁM:

- 1. Hospodářská a sociální změna v období přechodu od feudalismu k ranému kapitalismu (do konce 18. století).**
- 2. Fenomén industrializace (průmyslová revoluce, agrární revoluce, demografická revoluce, revoluce v infrastruktuře).**
- 3. Období hospodářského liberalismu (charakteristika kapitalismu volné soutěže, koloniální expanze, základní rysy hospodářského vývoje čelných států světa).**
- 4. Od zformování systému organizovaného kapitalismu k první světové válce (vznik světového hospodářství, základní rysy hospodářského vývoje evropských velmocí a USA).**
- 5. Hospodářský vývoj českých zemí do roku 1918.**
- 6. První světová válka (její příčiny, nastolení válečných ekonomik, mocensko politické a ekonomické důsledky).**
- 7. „Zlatá“ léta vývoje světového hospodářství 1918–29 (odlišnosti vývoje kapitalistických velmocí).**
- 8. Světová hospodářská krize přelomu 20. a 30. let (příčiny, způsoby překonávání, důsledky, ekonomický vývoj hlavních kapitalistických mocností do počátku druhé světové války, nástup ekonomické militarizace).**
- 9. Vznik a vývoj sovětské centrálně plánované ekonomiky (do vstupu Sovětského svazu do války).**

10. *Formování ekonomiky nezávislého československého státu a jeho sociálně reformní opatření, hospodářský vývoj Československa do nástupu světové hospodářské krize.*
11. *Hospodářské problémy Československa v období světové hospodářské krize, státně intervencionistická opatření a jejich efektivita.*
12. *Charakteristika válečných ekonomik velmocí v letech 1939–45.*
13. *Dopady mnichovského diktátu na hospodářství tzv. druhé republiky, nacistická okupace českých zemí a jejich včlenění do německého „velkoprostorového hospodářství“ (militarizace, exploatace a germanizace).*
14. *Důsledky druhé světové války, poválečná obnova v podmínkách bipolarizace světa (1945–49).*
15. *Hospodářsko sociální vývoj Československa v periodě limitované demokracie 1945–48/49.*
16. *Hospodářský vývoj vyspělých tržních ekonomik v letech 1950–73. Změny v poměru ekonomické síly velmocí.*
17. *Vývoj vyspělých tržních ekonomik od první ropné krize do konce studené války (dynamika růstu, vědeckotechnický pokrok, cyklické výkyvy a strukturální tendence).*
18. *Integrační procesy v západní Evropě po druhé světové válce do současnosti.*
19. *Sovětský svaz a jeho satelité 1949–90 (hospodářský vývoj SSSR a tzv. socialistická integrace).*
20. *Čínské sociálně ekonomické experimenty (1949–do současnosti)*
21. *Soumrak kolonialismu a hospodářsko sociální přeměny tzv. třetího světa.*
22. *Instalace centrálně plánované ekonomiky v Československu a její vývoj do nástupu „Pražského jara“ (tzv. generální linie budování socialismu a její realizace, reformní pokusy 50. a 60. let).*
23. *Hospodářský vývoj Československa od nástupu „normalizace“ do „sametové revoluce“ (1969–89/90).*
24. *Cesty české (československé) hospodářské transformace.*
25. *Hospodářské problémy současného světa a hlavní vývojové tendence (1990–do současnosti).*

ZKOUŠKOVÉ OKRUHY K DĚJINÁM EKONOMICKÝCH TEORIÍ:

1. *Obecná charakteristika ekonomického myšlení starověku a středověku.*
2. *Obecná charakteristika merkantilismu.*
3. *Obecná charakteristika klasické školy politické ekonomie.*
4. *Obecná charakteristika neoklasické ekonomie.*
5. *Etapizace a školy neoklasické ekonomie.*
6. *Obecná charakteristika keynesovské ekonomie.*
7. *Vývoj a podoby keynesovství.*
8. *Hlavní směry neokonzervativní ekonomie.*
9. *Formování a problémy soudobé mikroekonomie.*
10. *Formování a problémy soudobé makroekonomie.*
11. *Obecná charakteristika historizujících přístupů v ekonomii.*
12. *Obecná charakteristika institucionalizujících přístupů v ekonomii.*
13. *Obecná charakteristika liberálních přístupů v ekonomii.*
14. *Obecná charakteristika socialistických přístupů v ekonomii.*
15. *Obecná charakteristika soudobé globalizace.*

UKÁZKA TYPOVÝCH KVIZŮ Z HOSPODÁŘSKÝCH DĚJIN:

(vždy platí právě jedna z nabízených možností)

1. K závažným důsledkům velkých geografických objevů v 15.–16. století pro Evropu a kolonizované země náleží:
  - a) rozvoj světového obchodu a celosvětové dělby práce
  - b) obohacení zemědělské výroby o nové druhy plodin a zvířat
  - c) cenová revoluce

- d) růst významu zemí přilehlých k Atlantiku
e) vše výše uvedené
- 2.** Na vytvoření světového trhu v polovině 19. století neměla žádný vliv:
a) výstavba železnic
b) modernizace námořní dopravy (zavádění pohonu parním strojem a lodním šroubem)
c) koloniální expanze evropských mocností
d) vynález a využívání elektrického telegrafu
e) vznik marxistické ekonomické teorie
- 3.** Která země byla v 19. století hlavním propagátorem liberální politiky volného obchodu?
a) Francie
b) USA
c) Rakousko-Uhersko
d) Velká Británie
e) Japonsko
- 4.** USA definitivně zaujaly vedoucí místo mezi kapitalistickými zeměmi (včetně prvenství ve světovém vývozu zboží):
a) po krizi 1873–76
b) v průběhu první světové války
c) po nástupu F. D. Roosevelta v roce 1933
d) v průběhu druhé světové války
e) po roce 1960
- 5.** První sovětský pětiletý plán byl uskutečněn v období:
a) 1906–10
b) 1914–18
c) 1918–22
d) 1921–25
e) 1928–32
- 6.** Všeobecný pád tzv. zlatého měnového standardu je spojen:
a) s I. světovou válkou
b) s tzv. Velkou říjnovou socialistickou revolucí v Rusku 1917
c) s hyperinflací a zhroutilím měny v Německu v letech 1923–24
d) se světovou hospodářskou krizí 30. let 20. století
e) s II. světovou válkou
- 7.** O měnovou reformu a vytvoření stabilní měny v nově vzniklé Československé republice se zasloužil zejména:
a) T. G. Masaryk
b) A. Švehla
c) A. Rašín
d) E. Beneš
e) K. Kramář
- 8.** Proces změny vlastnické struktury v Československém zemědělství po roce 1919 se označuje jako:
a) pozemková reforma
b) demokratizace pozemkového vlastnictví
c) agrární revoluce
d) kolektivizace
e) industrializace zemědělství
- 9.** Košický vládní program byl schválen:
a) 29. 9. 1938
b) 5. 4. 1945
c) 24. 10. 1945
d) 25. 2. 1948

e) 1. 6. 1953

10. Poválečná peněžní reforma proběhla v Československu v roce:

- a) 1948
- b) 1950
- c) 1953
- d) 1960
- e) 1968

11. Zakladatelskými státy Evropského hospodářského společenství (EHS) byly:

- a) Francie, SRN, Dánsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemí
- b) Francie, Itálie, SRN, Belgie, Lucembursko, Nizozemí
- c) Velká Británie, Francie, Itálie, SRN, Belgie, Lucembursko, Nizozemí
- d) Francie, Itálie, Belgie, Lucembursko, Nizozemí
- e) Velká Británie, Francie, Itálie, Belgie, Lucembursko, Nizozemí

12. Místopředseda československé vlády Ota Šik byl hlavní osobností stojící za hospodářskými výsledky pětiletky:

- a) první (1949–53)
- b) druhé (1956–60)
- c) třetí (1961–65)
- d) čtvrté (1966–70)
- e) páté (1971–75)

13. Mezi hlavní zásady tzv. thatcherismu nepatří:

- a) omezení státního intervencionismu a redukce státního vlastnictví
- b) úspory v rozpočtové sféře týkající se také sociálních výdajů
- c) využití nástrojů monetární politiky k potlačení inflace
- d) dosažení plné zaměstnanosti
- e) snižování daní z podnikání s cílem povzbuzení ekonomické aktivity

14. Kdo se v období 1980–2000 rozvíjel největšími průměrnými tempy růstu HDP?

- a) USA
- b) Spolková republika Německo
- c) Japonsko
- d) Brazílie
- e) Čína

15. Tzv. perestrojka v bývalém SSSR je spojována s:

- a) V. I. Leninem
- b) J. V. Stalinem
- c) L. I. Brežněvem
- d) M. S. Gorbačovem
- e) B. N. Jelcinem

(Kontrola: 1.e 2.e 3.d 4.b 5.e 6.d 7.c 8.a 9.b 10.c 11.b 12.d 13.d 14.e 15.d)

UKÁZKA TYPOVÝCH KVIZŮ Z DĚJIN EKONOMICKÝCH TEORIÍ: **(vždy platí právě jedna z nabízených možností)**

1. K typickým rysům ekonomického myšlení středověku v západní Evropě nenáleží:

- a) zdůrazňování ekonomického významu zemědělství
- b) podřízenost etickému rozměru a morálním soudům
- c) kritika lichvářského a obchodního kapitálu
- d) rozvoj v rámci racionální filosofie
- e) řešení ekonomických otázek v rámci scholastiky

2. Rozvinutí merkantilisté považovali za hlavní zdroj růstu bohatství národa:

- a) zemědělskou výrobu
- b) vnitřní obchod
- c) zahraniční obchod
- d) nízké ceny všech komodit

e) vysoké ceny všech komodit

3. Slavný citát „... tím, že sleduje vlastní zájmy, často prospěje zájmům společnosti více, než kdyby jim chtěl skutečně prospět“ náleží k dílu:

- a) A. Smitha
- b) J. S. Milla
- c) K. H. Marxe
- d) T. B. Veblena
- e) J. M. Keynese

4. Aparát indifferenční analýzy je spjat především s:

- a) doktrínou mezní produktivity
- b) kardinalistickou verzí teorie mezního užítku
- c) ordinalistickou verzí teorie mezního užítku
- d) kvantitativní teorií peněz
- e) teorií imputace liberální rakouské školy

5. Objem agregátní poptávky je v předkeynesovské neoklasické ekonomii určen:

- a) sklonem k investicím
- b) objemem výdajů na spotřebu, resp. úsporami
- c) objemem vyrobeného outputu
- d) státními výdaji
- e) pomocí formule plánovaných výdajů $C + I + G + NX$

6. Anglický neoklasický ekonom J. R. Hicks navazoval na tradici zejména:

- a) švédské školy
- b) cambridgeské školy
- c) rakouské školy
- d) lausannské školy
- e) školy francouzských fyziokratů

7. Se kterým tvrzením by zřejmě nesouhlasil J. M. Keynes v době své „*Obecné teorie zaměstnanosti, úroku a peněz*“?

- a) moderní kapitalistická ekonomika může z vnitřních příčin upadnout do deprese s vysokou nezaměstnaností
- b) moderní kapitalistická ekonomika 20. století nemusí disponovat dostatečně silnými samoregulačními mechanismy
- c) při pesimistických očekáváních a nízkých podnětech k investování jsou nízké investice příčinou nedostatečné agregátní poptávky
- d) nezaměstnanost může být snížena pouze poklesem mezd
- e) mezi základní složky agregátní poptávky náleží výdaje domácností na spotřebu, výdaje firem na investice a vládní výdaje

8. Koncepte: „friedmanovský“ monetarismus (1), neokeynesovství P. A. Samuelsona (2), učení J. M. Keynese z 30. let 20. století (3) a marxismus (4) mají být seřazeny podle vztahu k tržní koordinaci ekonomických aktivit, resp. vládním zásahům do ekonomiky. Správné pořadí směrem od koncepcí, které vládní intervence nejvíce kritizují je:

- a) 1, 2, 3, 4
- b) 2, 1, 4, 3
- c) 4, 3, 2, 1
- d) 3, 2, 1, 4
- e) 2, 3, 4, 1

9. Který z autorů náleží k čelným představitelům tzv. školy racionálních očekávání?

- a) J. R. Commons
- b) P. A. Samuelson
- c) M. Friedman
- d) M. N. Rothbard
- e) R. E. Lucas

10. G. A. Akerlof, N. G. Mankiw, J. E. Stiglitz či O. J. Blanchard bývají řazeni k proudům:

- a) nové rakouské školy
- b) nové klasické ekonomie
- c) nové neoklasické makroekonomie
- d) nové institucionální ekonomie
- e) nové keynesovské ekonomie

11. Tzv. Nobelova cena za ekonomii v roce 1994 (J. F. Nash, J. Ch. Harsanyi, R. Selten), 2005 (R. J. Aumann, T. C. Schelling) a 2007 (L. Hurwicz, E. S. Maskin a R. B. Myerson) byla udělena za aplikace:

- a) marxistické pracovní teorie hodnoty
- b) keynesovské teorie agregátní poptávky
- c) teorie spotřebních a investičních funkcí
- d) teorie her
- e) vztahů mezi inflací a nezaměstnaností

12. Podle marxistických politických ekonomů neplatí, že:

- a) společnost se neustále mění a vyvíjí
- b) klíčovou institucí určující charakter výrobních vztahů je vlastnictví
- c) základním zdrojem bohatství je kapitál
- d) v kapitalismu dochází k vykořisťování námezdní práce
- e) jednota výrobních sil a výrobních vztahů určuje společenský řád

13. Tradiční američtí institucionalisté:

- a) navazují a rozvíjí neoklasické paradigma především v USA
- b) preferují zkoumání statické rovnováhy trhů i ekonomiky
- c) vyzdvihují individualistické pojetí ekonomického rozhodování
- d) odmítají jakékoli vládní intervence do ekonomiky
- e) operují se sociálními, psychologickými, kulturními aj. faktory a významem institucí, resp. jejich evolucí na vývoj ekonomiky

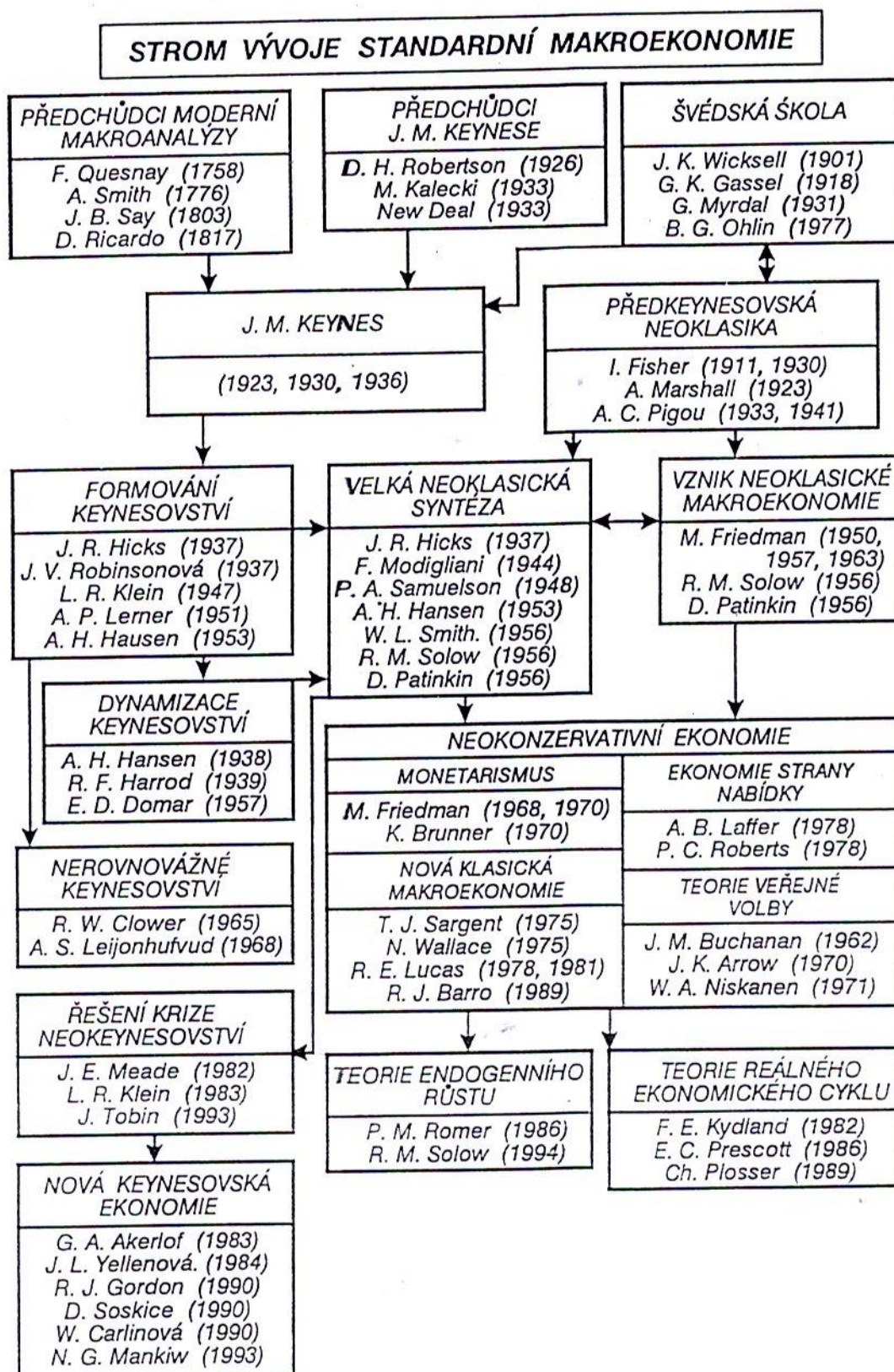
14. Standardní model racionality tzv. ekonomického člověka není založen na:

- a) maximalizaci užitku
- b) konzistentnosti rozhodování v souladu s preferencemi
- c) užitkově-nákladové kalkulaci
- d) historické podmíněnosti ekonomického rozhodování
- e) svobodě ve spotřebě

15. Soudobou akcelerující globalizaci lze chápat také jako:

- a) procesy internacionalizace kultury a hodnot
- b) procesy ekonomické integrace a internacionalizace
- c) procesy technologických změn a jejich následný vliv na ekonomiku, kulturu či politiku
- d) procesy propojování trhů, států, technologií či komunikací
- e) platí vše výše uvedené

(Kontrola: 1.d 2.c 3.a 4.c 5.c 6.d 7.d 8.a 9.e 10.e 11.d 12.c 13.e 14.d 15.e)

Ke schémátům blíže viz Sirůček, P.: Průvodce dějinami standardních ekonomických teorií. 2. aktualizované vydání. Slaný, Melandrium 2003 (resp. 1. vydání. Tamtéž, 2001).

STROM VÝVOJE STANDARDNÍ MIKROEKONOMIE

